

eclass4U

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΔΕΟ 10

3Η ΕΡΓΑΣΙΑ 2019-20

[ΑΠΟΛΥΤΗ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2020]

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
A.1. ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΩΡΕΑΣ	4
A.2. ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΩΛΗΣΗΣ.....	6
A.3. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	8
A.2. ΠΛΗΡΗ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ.....	10
A.2.1 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Η Α ΕΙΧΕ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ.....	15
A.2.2. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Η Α ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ.....	17
B.1.ΣΥΜΒΑΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.....	18
B.2.ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ-ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ.....	21
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	25

ΘΕΜΑ Α- ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Η Α, ηλικίας 25 ετών, απασχολούμενη στην επιχείρηση Π ως γραμματέας, παρουσιάζει ξαφνικά σημάδια έντονης ψυχικής διαταραχής, που επιδρά στην αντίληψή της για την πραγματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, φιλονικεί συνεχώς με τους συναδέλφους της. Η Β, συνάδελφος και φίλη της Α, τη συμβουλεύει να πάρει άδεια για μία εβδομάδα για να ξεκουραστεί και να ηρεμήσει. Της προσφέρει μάλιστα και 1.000 ευρώ προκειμένου να πάει διακοπές. Η Α ευχαρίστως παίρνει τα χρήματα. Ωστόσο, η Α, αντί να πάει διακοπές, αγοράζει με το ποσό των 1.000 ευρώ σκουλαρίκια από το γνωστό κοσμηματοπωλείο του Κ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αγαλλοπούλου Π.(2016), Βασικές Έννοιες Αστικού Δικαίου, Δ' Έκδοση, Αθήνα – Θεσσαλονίκη : Σάκκουλας, σελ. 49-50

Αγαλλοπούλου Π.(2014), Εισαγωγή στο Εργατικό Δίκαιο, Δ' Έκδοση, Αθήνα : Σάκκουλας, σελ. 1

Η αναγκαιότητα γνώσης των στοιχειωδών εννοιών του Αστικού Δικαίου είναι αδιαμφισβήτητη. Πρόκειται για τον πιο σπουδαίο κλάδο του ιδιωτικού δικαίου, στο ρυθμιστικό πλαίσιο του οποίου εντάσσονται όλες σχεδόν οι σχέσεις, που αναπτύσσονται μεταξύ των προσώπων, φυσικών και νομικών [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.49-50]. Αναγκαία επίσης κρίνεται και η προσέγγιση των βασικών κανόνων του Εργατικού Δικαίου, αντικείμενο του οποίου αποτελεί η σχέση εξαρτημένης εργασίας, η σχέση δηλαδή όπου ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του υπό την εποπτεία, τον έλεγχο, τις εντολές και τις οδηγίες του εργοδότη του [Αγαλλοπούλου, 2014, σελ.1].

Με βάση τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά, απαντήστε αιτιολογημένα στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Εντοπίστε τις συμβάσεις που έχει καταρτίσει η Α, αναφέρετε τα χαρακτηριστικά τους και αξιολογήστε τις από άποψη κύρους (2 μονάδες)

A.1. ΣΥΜΒΑΣΗ ΔΩΡΕΑΣ

Θεωρία, νομοθεσία και πηγές για την απαραίτητη τεκμηρίωση : ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΡΘΡΑ : 496, 497, 505-512 και Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.388-402

Σύμφωνα με το άρθρο 496ΑΚ, [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.388-389), η σύμβαση δωρεάς είναι αυτή με την οποία ο ένας συμβαλλόμενος – δωρητής- αναλαμβάνει την υποχρέωση να παράσχει στον άλλο συμβαλλόμενο -δωροεδόχο- ένα περιουσιακό αντικείμενο χωρίς αντάλλαγμα. Είναι επιπλέον υποσχετική και εκποιητική σύμβαση. Τα στοιχεία της σύμβασης δωρεάς είναι: (α) παροχή περιουσιακού στοιχείου από δωρητή σε δωροεδόχο, (β) έλλειψη ανταλλάγματος από πλευρά δωροεδόχου

πράγματος (δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο) (498 παρ. 2 ΑΚ).

Ο δωρητής ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια (499 παρ. 2 ΑΚ). Ειδική μορφή δωρεάς αποτελεί η δωρεά υπό τρόπο (ΑΚ 503-504) όπου ο δωροεδόχος υποβάλλεται σε πρόσθετη υποχρέωση (όρο) που τον βαρύνει (πχ. θα σου αφήσω το διαμέρισμα αν με διατρέφεις).

Η παροχή που αποτελεί τον τρόπο μπορεί να έχει ή όχι περιουσιακή αξία, αλλά δεν μπορεί να είναι παράνομη ή ανήθικη (ΑΚ 181) (πχ. θα σου αφήσω το διαμέρισμα μόνο αν τελέσεις γάμο με άτομο της αρεσκείας μου). Κατά το άρθρο ΑΚ 505 ο δωρητής έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη δωρεά αν ο δωροεδόχος φάνηκε με βαρύ παράπτωμα αχάριστος (αδιαφορία, κακή συμπεριφορά δωροεδόχου, κρίνεται από δικαστήριο) απέναντι στο δωρητή, στο σύζυγό του, στους στενούς συγγενείς του και ιδίως αν αθέτησε την υποχρέωση να τον διατρέφει. Κατά το άρθρο ΑΚ 507 ο δωρητής έχει

δικαίωμα να ανακαλέσει τη δωρεά αν ο δωρεοδόχος παρέλειψε υπαίτια να εκπληρώσει τον τρόπο υπό τον οποίο έγινε η δωρεά.

Η δωρεά διακρίνεται σε *δωρεά εν ζωή*, και σε *δωρεά αιτία θανάτου*. Η δωρεά εν ζωή είναι η πράξη με την οποία παρέχεται από τον δωρητή στον δωρεοδόχο περιουσιακό αντικείμενο χωρίς αντάλλαγμα κατά τη διάρκεια που ο ίδιος βρίσκεται εν ζωή. Η δωρεά αιτία θανάτου είναι η πράξη με την οποία παρέχεται από τον δωρητή στον δωρεοδόχο περιουσιακό αντικείμενο χωρίς αντάλλαγμα, υπό την αναβλητική αίρεση να προαποβιώσει ο δωρητής ή να αποβιώσουν συγχρόνως δωρητής και δωρεοδόχος - περίπτωση κατά την οποία τα δικαιώματα του δωρεοδόχου μεταβαίνουν στους κληρονόμους του.

Επίσης εκτός από τις δωρεές που δεν επιβάλλουν συγκεκριμένους όρους στον δωρεοδόχο για την πραγματοποίησή τους, υπάρχει και η δυνατότητα σύστασης *δωρεάς «υπό τρόπο»* κατά την οποία ο δωρεοδόχος προκειμένου να λάβει το αντικείμενο της δωρεάς, αναλαμβάνει την υποχρέωση να προβεί σε κάποια πράξη ή παράλειψη υπέρ του δωρητή του ή τρίτου.

Η δωρεά καταρτίζεται πάντα με συμβολαιογραφικό έγγραφο (συστατικός τύπος) (498 παρ. 1 ΑΚ) και εξυπηρετεί κυρίως περιπτώσεις εκπλήρωσης ηθικού καθήκοντος, εξυπηρέτησης κοινωφελών σκοπών και τακτοποίησης θεμάτων οικογενειακής περιουσίας. ΕΞΑΙΡΕΣΗ: Αποτελεί η σύσταση δωρεάς κινητού πράγματος όπου για την έγκυρη κατάρτισή της αρκεί μόνο η παράδοση στον δωρεοδόχο του. Τέλος, ο ΑΚ προβλέπει και την δυνατότητα ανάκλησης της δωρεάς από την μεριά του δωρητή, τους λόγους για τους οποίους αυτή είναι νόμιμη και μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλά και σε ποιες περιπτώσεις αποκλείεται η ανάκληση δωρεάς καθώς και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο δωρητής έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει τη δωρεά αν ο δωρεοδόχος φάνηκε με βαρύ του παράπτωμα αχάριστος απέναντι στο δωρητή ή στο σύζυγο ή σε στενό συγγενή του και ιδίως αν αθέτησε την υποχρέωσή του να διατρέφει το δωρητή καθώς και ότι ο δωρητής ή ο κληρονόμος του έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη δωρεά, αν ο δωρεοδόχος παραλείπει υπαίτια να εκτελέσει τον τρόπο υπό τον οποίο έγινε η δωρεά (άρθρα 505-512 ΑΚ).

A.2. ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΩΛΗΣΗΣ

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.389-398 και ΑΚ513-517-534-523-537- 540-554-555

Σύμφωνα με το άρθρο 513ΑΚ, με τη σύμβαση της πώλησης ο πωλητής έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει την κυριότητα του πράγματος ή το δικαίωμα, που αποτελούν το αντικείμενο της πώλησης, και να παραδώσει το πράγμα και ο αγοραστής έχει την υποχρέωση να πληρώσει το τίμημα που συμφωνήθηκε.

- Η πώληση είναι υποσχητική και όχι εκποιητική δικαιοπραξία. Είναι αμφοτεροβαρής δικαιοπραξία επειδή και τα δύο μέρη (πωλητής και αγοραστής) αναλαμβάνουν υποχρεώσεις με τη σύμβαση αυτή.
- Είναι συναινετική δικαιοπραξία διότι για την κατάρτιση της σύμβασης πώλησης αρκεί η συναίνεση των μερών χωρίς να απαιτείται η παράδοση του πράγματος.
- Είναι επαχθής δικαιοπραξία γιατί ο πωλητής προσβλέπει σε αντιπαροχή (τίμημα) από τον αγοραστή.
- Είναι υποσχητική γιατί με την κατάρτισή της δεν μεταβιβάζεται η κυριότητα στο πράγμα, αλλά ο πωλητής αναλαμβάνει την υποχρέωση να προβεί στη μεταβίβασή της.
- Είναι ενοχική γιατί με την κατάρτισή της μετατίθεται ενοχικό δικαίωμα από τον πωλητή στον αγοραστή.
- Είναι αιτιώδης δικαιοπραξία διότι το κύρος της σύμβασης της πώλησης εξαρτάται από την νομιμότητα της αιτίας της.

. Η πώληση κινητού πράγματος ή δικαιώματος σε κινητό πράγμα είναι άτυπη, ενώ η πώληση ακινήτου πράγματος ή δικαιώματος σε ακίνητο πράγμα είναι τυπική και απαιτείται για την τέλεσή της ως συστατικός τύπος συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Ο πωλητής έχει υποχρέωση να μεταβιβάσει στον αγοραστή το αντικείμενο της πώλησης ελεύθερο από κάθε νομικό ελάττωμα (514ΑΚ), εκτός εάν ο αγοραστής το γνώριζε ή υπάρχει αντίθετη συμφωνία. Νομικό ελάττωμα είναι κάθε δικαίωμα τρίτου που επιβαρύνει το πωλούμενο πράγμα λ.χ. δικαίωμα μισθώσεως, υποθήκη σε ακίνητο, ενέχυρο σε κινητό, κατάσχεση, δουλεία κ.λπ. Εάν υπάρχει νομικό ελάττωμα, για το οποίο ευθύνεται ο πωλητής, ο αγοραστής δικαιούται να πράξει ένα από τα ακόλουθα:

- α) Να θέσει στον πωλητή προθεσμία να άρει το νομικό ελάττωμα, δηλώνοντάς του ταυτόχρονα ότι μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, υπαναχωρεί από την πώληση.
- β) Να προτείνει την κοινή απαλλαγή (δηλ. ο ίδιος να απαλλαχθεί από την υποχρέωση να καταβάλει το τίμημα και ο πωλητής να απαλλαχθεί από την υποχρέωση να μεταβιβάσει το πράγμα).
- γ) Να προσφέρει το τίμημα και να αξιώσει αποζημίωση, λόγω της ύπαρξης [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.389-393].

Αντικείμενο της πώλησης μπορεί να είναι οποιοδήποτε πράγμα κινητό ή ακίνητο όπως και κάθε δικαίωμα π.χ. πνευματικής ιδιοκτησίας ή μια ευρεσιτεχνία. Το τίμημα πρέπει να συνίσταται σε χρήμα, ενώ αν συμφωνηθεί η παροχή με άλλο αντικείμενο ως αντάλλαγμα, τότε δεν πρόκειται για πώληση αλλά για ανταλλαγή. Η πώληση είναι μια σύμβαση αμφοτεροβαρής γιατί δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις υπέρ και σε βάρος και των δύο συμβαλλομένων. Είναι επίσης σύμβαση επαχθής γιατί συμφωνείται αντάλλαγμα [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.390].

Τέλος, είναι μια άτυπη δικαιοπραξία δηλαδή η σύμβαση της πώλησης δεν απαιτεί ορισμένο τύπο για να είναι έγκυρη, μπορεί να γίνει προφορικά ή σιωπηρά. Στοιχεία της σύμβασης της πώλησης για την έγκυρη κατάρτισή της είναι: (α) η μεταβίβαση του πράγματος ή του δικαιώματος και (β) η καταβολή του τιμήματος [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.390].

A.3. ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.404-406

Ο ορισμός της σύμβασης εργασίας θεσμοθετείται στη διάταξη του άρθρου 648 ΑΚ. Συγκεκριμένα, τότε υφίσταται σύμβαση εργασίας, όταν το ένα συμβαλλόμενο μέρος, ο εργαζόμενος, δεσμεύεται για αόριστη ή ορισμένη χρονική διάρκεια να παρέχει την εργασία του στο δεύτερο συμβαλλόμενο μέρος, τον εργοδότη και ο τελευταίος δεσμεύεται να του καταβάλει το συμφωνημένο μισθό. Σύμβαση εργασίας υφίσταται επίσης και στην περίπτωση που συμφωνείται ότι ο μισθός θα υπολογίζεται βάσει της μονάδας της εργασίας που παρέχεται ή κατ αποκοπή, εφόσον όμως η πρόσληψη και η απασχόληση του εργαζόμενου συμφωνείται για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα. Η φύση της εν λόγω σύμβασης είναι αμφοτεροβαρής, καθώς από αυτήν προκύπτει υποχρέωση παροχής αλλά και αντιπαροχής, διαρκής και ενοχική (Αγαλλοπούλου,2016, σελ.403-404).

Μια σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, είναι μια σύμβαση μεταξύ ενός εργαζόμενου και ενός εργοδότη, στο πλαίσιο της οποίας ο εργοδότης παρέχει εργασία στον εργαζόμενο έναντι συγκεκριμένης αμοιβής (μισθού). Η βασική υποχρέωση του Εργοδότη είναι να καταβάλλει τον μισθό, ενώ του εργαζόμενου να παρέχει την εργασία κατά τα συμφωνηθέντα (Αγαλλοπούλου,2016, σελ.403-404).

Μια σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου για να λήξει θα πρέπει να καταγγελθεί. Η καταγγελία μπορεί να γίνει τόσο από τον Εργοδότη, οπότε ονομάζεται απόλυση, όσο και από τον εργαζόμενο οπότε θεωρείται ως παραίτηση ή οικειοθελής αποχώρηση. Φυσικά μια σύμβαση μπορεί να λήξει και με άλλους τρόπους, όπως για παράδειγμα με συμφωνία των μερών ή εφόσον είναι ορισμένου χρόνου, δια της παρέλευσης του χρόνου που έχει οριστεί ή με το θάνατο του εργαζόμενου (Αγαλλοπούλου ,2016, σελ.405-406). Όταν ο Εργοδότης προβεί σε καταγγελία της σύμβασης εργασίας, δηλαδή απολύσει τον εργαζόμενο, τότε οφείλει να του καταβάλει σχετική αποζημίωση. Η καταγγελία της σύμβασης εργασίας διακρίνεται σε *τακτική και έκτακτη, δηλαδή σε καταγγελία με προειδοποίηση ή σε καταγγελία χωρίς προειδοποίηση* (Αγαλλοπούλου ,2016, σελ.405-406). Η σύμβαση εργασίας είναι άτυπη σύμβαση γιατί για την έγκυρη

κατάρτιση της δεν απαιτείται τήρηση τύπου. Αν για την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας συνταχθεί έγγραφο, το έγγραφο αυτό έχει απλώς αποδεικτικό χαρακτήρα. Κατ' εξαίρεση απαιτείται έγγραφος τύπος συστατικό στοιχείο για ορισμένα σύμβασης εργασίας όπως π.χ. με το Δημόσιο [Αγαλλοπούλου, 2016,σελ.403].

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία για τα χαρακτηριστικά και τον τύπο των συμβάσεων στην προκειμένη περίπτωση υφίστανται :

- ↪ **Σύμβαση δωρεάς** ανάμεσα στις Α & Β. Η Α είναι η δωρεοδόχος και η Β η δωρήτρια. Αναφορικά με το κύρος της για να ακολουθεί τον νόμιμο τύπο θα πρέπει να τηρείται και συμβολαιογραφικό έγγραφο [άρθρο 498ΑΚ]. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για κινητό πράγμα, δηλαδή χρήματα, ακόμη και χωρίς συμβολαιογραφικό έγγραφο, ισχυροποιείται η σύμβαση, άρα έχει νόμιμη υπόσταση η δωρεά, διότι παραδόθηκαν τα 1000 ευρώ, δηλαδή το πράγμα, από τη Β στη συνάδελφό της Α [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.389].
- ↪ **Σύμβαση Πώλησης** μεταξύ της Α (αγοραστής) και του Κ (πωλητής), με το πράγμα- τα σκουλαρίκια- να περνάνε στην κατοχή της Α, έναντι τιμήματος 1000 ευρώ. Η σύμβαση αυτή είναι καθ' όλα έγκυρη, αφού το πράγμα παραδόθηκε, η κυριότητα μεταβιβάστηκε και ολοκληρώθηκε η δικαιοπραξία, η οποία σύμφωνα με τον ΑΚ δεν απαιτεί ειδικό τύπο για να είναι έγκυρη.
- ↪ **Σύμβαση Εργασίας** μεταξύ της Α και του εργοδότη της επιχείρησης Π, με καθήκοντα γραμματέα. Στοιχεία για το κύρος της σύμβασης αυτής δεν έχουμε επαρκή από τα δεδομένα.

A.2. Θα άλλαζε η απάντησή σας στο προηγούμενο ερώτημα αν η Α είχε ήδη τεθεί σε καθεστώς πλήρους επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, με δικαστικό συμπαραστάτη τη μητέρα της, την Μ, η οποία πάντως δεν γνώριζε τίποτα από τα όσα συνέβησαν;

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.147-167 και ΑΚ 915-916-917-1676-1681-1685-1679, ΑΚ131,

---

Δικαστική συμπαράσταση είναι η κατάσταση, στη οποία τίθεται ένα άτομο λόγω κάποια ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή εξαιτίας κάποιας σωματικής αναπηρίας είτε λόγω τοξικομανίας και αλκοολισμού αδυνατεί να μεριμνά για τις προσωπικές του υποθέσεις (1666 ΑΚ).Ο νομοθέτης έχει προβλέψει τον θεσμό της δικαστικής συμπαράστασης, στον Αστικό Κώδικα (1666 - 1688 ΑΚ) ως ένα μέσο προστασίας προσώπων, τα οποία είτε λόγω κάποιας πάθησης είτε εξαιτίας κάποιας νοσηρής εξάρτησης αδυνατούν να ασκήσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως ενεργοί πολίτες. Ο προστατευτικός αυτός χαρακτήρας που διέπει τις διατάξεις του ΑΚ αποσκοπεί στην προστασία του δικαστικά συμπαραστατούμενου, ο οποίος κατά κανόνα δεν διαθέτει την απαιτούμενη διανοητική διαύγεια, ώστε να δεσμεύεται νομικά από τις ενέργειες του.

Τα πρόσωπα που δύνανται να καταθέσουν την αίτηση της δικαστικής συμπαράστασης διαφοροποιούνται ανάλογα με την περίπτωση για την οποία ζητείται η κήρυξη ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση. Κατ' επέκταση διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

A) Επί σωματικής αναπηρίας: Σε περίπτωση που ο υπέρ ου πάσχει αποκλειστικά από σωματική αναπηρία, μόνο ο ίδιος ο πάσχων έχει δικαίωμα να καταθέσει αίτηση για τη θέση του σε δικαστική συμπαράσταση (άρ.1667 εδ.3 ΑΚ.)

B) Επί διανοητικής ή ψυχικής διαταραχής: Όταν πάσχων ταλαιπωρείται από κάποια διανοητική ή ψυχική διαταραχή ο κύκλος των προσώπων που νομιμοποιούνται να καταθέσουν την αίτηση διευρύνεται σημαντικά. Πλέον δικαίωμα προς κατάθεση

έχουν:1. Ο ίδιος ο πάσχων (1667 εδ.1 ΑΚ)2. Ο σύζυγος του πάσχοντος (1667 εδ.1 ΑΚ)3. Οι γονείς του πάσχοντος (1667 εδ.1 ΑΚ)4. Τα τέκνα του πάσχοντος (1667 εδ.1 ΑΚ).

Υπεύθυνος πλέον για όλες τις δικαιοπρακτικές ενέργειες του δικαστικά συμπαραστατούμενου καθίσταται ο δικαστικός συμπαραστάτης, ο οποίος ανάλογα με το με το περιεχόμενο της δικαστικής κρίσης, ενεργεί για λογαριασμό και στο όνομα του συμπαραστατούμενου ή εγκρίνει τις σχετικές του ενέργειες. Οποιαδήποτε ενέργεια πραγματοποιεί από τούδε και στο εξής ο συμπαραστατούμενος δίχως την έγκριση του Δικαστικού Συμπαραστάτη του δεν αναπτύσσει νομική ενέργεια και δεν έχει καμία ισχύ.

Αποτελέσματα δικαστικής συμπαράστασης

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.152-153

Αν το δικαστήριο κρίνει ότι ο υπέρ ου αδυνατεί να ενεργεί αυτοπροσώπως για μερικές ή όλες τις δικαιοπραξίες, ενώ μπορεί να κηρύξει τον υπέρ ου ανίκανο για μερικές ή όλες τις δικαιοπραξίες, δηλαδή να τον θέσει σε (μερική ή πλήρη) στερητική δικαστική συμπαράσταση [1676 εδ.1 ΑΚ]. Ακόμη, η δικαστική αρχή μπορεί να ορίσει ότι για την ισχύ όλων ή μερικών δικαιοπραξιών του υπέρ ου απαιτείται η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, δηλαδή να θέσει τον «ανίκανο» σε (μερική ή πλήρη) επικουρική δικαστική συμπαράσταση [1676 εδ.1ΑΚ]. Επίσης, μπορεί να θέσει το άτομο σε συνδυασμό επικουρικής και στερητικής δικαστικής συμπαράστασης [1676 εδ.1ΑΚ]. Η υποβολή σε καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης πρέπει να ορίζεται ρητά στην απόφαση [1678 εδ.1 ΑΚ].

Ο υπό δικαστική συμπαράσταση δεν μπορεί, αν δεν του έχει επιτραπεί ρητά, να επιχειρεί μόνος χαριστικές δικαιοπραξίες,[1678 εδ.3 ΑΚ], και να εισπράττει απαιτήσεις [1678 εδ.3 ΑΚ], και να παρέχει εξόφληση [1678 εδ.3 ΑΚ]. Η ρύθμιση περί επαγωγής κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής επί ανηλίκου έχει ανάλογη εφαρμογή στον υπό δικαστική συμπαράσταση [1678εδ.4 ΑΚ -1527 ΑΚ]. Τα αποτελέσματα της δικαστικής συμπαράστασης αρχίζουν από τη δημοσίευση της απόφασης [1681 εδ.1 ΑΚ].

Αποτελέσματα ειδικά επί επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.154 και 1678ΑΚ- 1679 ΑΚ

Αν ο συμπαραστατούμενος έχει τεθεί υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση, και δεν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο ή τη δικαστική απόφαση, ο συμπαραστατούμενος δεν μπορεί να επιχειρεί χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη όσες πράξεις δεν μπορεί να επιχειρεί ο επίτροπος ανηλικού χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, ούτε να διεξάγει τις σχετικές δίκες [1678 ΑΚ-1624 ΑΚ.1625 ΑΚ].

Στο άρθρο 1678ΑΚ ορίζεται η **πλήρης δικαστική συμπαράσταση** ως εξής : "Η υποβολή του συμπαραστατούμενου σε καθεστώς πλήρους στέρησης της δικαιοπρακτικής του ικανότητας πρέπει να ορίζεται στην απόφαση ρητά. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο ή στη δικαστική απόφαση, ο συμπαραστατούμενος δεν μπορεί να επιχειρεί, αν η δικαστική συμπαράσταση είναι στερητική, αυτοπροσώπως και, αν είναι επικουρική, χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, όσες πράξεις δεν μπορεί να επιχειρεί ο επίτροπος του ανηλικού χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, ούτε να διεξάγει τις συναφείς με αυτές δίκες. Επίσης δεν μπορεί, εφόσον δεν του έχει επιτραπεί ρητά, να επιχειρεί μόνος χαριστικές δικαιοπραξίες, να εισπράττει απαιτήσεις και να παρέχει εξόφληση. Περαιτέρω, σύμφωνα με το 1679ΑΚ: **"Όταν το δικαστήριο υποβάλλει τον συμπαραστατούμενο σε συνδυασμό στερητικής και επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, ορίζει ρητά στην απόφασή του ποιες πράξεις δεν μπορεί ο συμπαραστατούμενος να επιχειρεί αυτοπροσώπως και ποιες δεν μπορεί να επιχειρεί χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη του. Ο συνδυασμός μπορεί να συνίσταται και στο να αφαιρεί το δικαστήριο από αυτόν τον οποίο υποβάλλει σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση, την αυτοπρόσωπη διοίκηση της περιουσίας του, είτε στερώντας του ταυτόχρονα και την ελεύθερη διάθεση των εισοδημάτων από αυτήν είτε όχι, και να την αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη"**.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΞΕΙΣ ΜΗΝ ΠΑΡΑΘΕΣΤΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ- ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΤΕ ΠΛΗΡΩΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥΣ- ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΠΩΣ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΣΤΕ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥΣ- ΓΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ.

Οι προϋποθέσεις για την έγκυρη κατάρτιση (σύναψη) της δικαιοπραξίας είναι οι ακόλουθες [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.147-149]:

- Δικαιοπρακτική ικανότητα (ικανότητα του προσώπου για δικαιοπραξία)
- Βούληση (έλλειψη ελαττωμάτων της βούλησης (θέλησης) του προσώπου που θα κάνει την δικαιοπραξία), δηλαδή το πρόσωπο να θέλει να κάνει την δικαιοπραξία
- Δήλωση βούλησης (δηλαδή να εξωτερικευθεί με δήλωση η βούληση του προσώπου έτσι ώστε να μην υπάρχει διάσταση-διαφωνία ανάμεσα στη βούληση (θέληση) του προσώπου και στη δήλωση που εντέλει έκανε)
- Νόμιμος τύπος (όπου αυτός απαιτείται, δηλαδή στις τυπικές δικαιοπραξίες)
- Το περιεχόμενο της δικαιοπραξίας να είναι σύμφωνο με το νόμο και τα χρηστά ήθη

Ικανοί για δικαιοπραξία είναι όσοι συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν για κάποιον άλλο λόγο δικαιοπρακτική ανικανότητα

- **Πλήρως ανίκανοι** για οποιαδήποτε δικαιοπραξία είναι: (α) όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 10ο έτος της ηλικίας τους (νήπια) και (β) όσοι βρίσκονται σε κατάσταση Πλήρους Στερητικής Δικαστικής Συμπαράστασης (παρά το γεγονός ότι μπορεί να έχουν συμπληρώσει το 18 ο έτος της ηλικίας τους).
- **Παροδικά ανίκανοι** για δικαιοπραξία είναι τα πρόσωπα που κατά τη στιγμή της κατάρτισης της δικαιοπραξίας: (α) δεν έχουν συνείδηση τωνπραττομένων για διάφορους λόγους: π.χ. μέθη, υψηλός πυρετός, λήψη ναρκωτικών ουσιών (β) βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που παρεμποδίζει τη λειτουργία της βούλησής τους: π.χ. σχιζοφρένεια, παράνοια, επιληψία, εγκεφαλική συμφόρηση.
- **Περιορισμένα ικανοί** για δικαιοπραξία είναι: (α) όσοι έχουν συμπληρώσει το 10ο έτος της ηλικίας τους, αλλά όχι το 18ο έτος της ηλικίας τους (β) όσοι βρίσκονται σε κατάσταση Μερικά Στερητικής Δικαστικής Συμπαράστασης και *(γ) όσοι βρίσκονται σε κατάσταση Επικουρικής Δικαστικής Συμπαράστασης.*

Σύμφωνα με τα παραπάνω, αν η Α είχε ήδη τεθεί σε καθεστώς πλήρους επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, με δικαστικό συμπαραστάτη τη μητέρα της, τότε η Α μπορεί να επιχειρεί η ίδια όλες τις δικαιοπραξίες της, αλλά μόνο μετά από προηγούμενη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη της (ολική επικουρική δικαστική συμπαράσταση)[*περιορισμένα ικανή για δικαιοπραξία*]. Συνεπώς κάθε σύμβαση που υπογράφει χωρίς τη συναίνεση της μητέρας της, είναι άκυρη, άρα άκυρες είναι οι δικαιοπραξίες- συμβάσεις- της πώλησης, της δωρεάς και εργασίας.

3. Εάν τα σκουλαρίκια δεν είχαν πάνω τους αυθεντικό διαμάντι, όπως νόμιζε η Α, αλλά συνθετικό διαμάντι (ζιργκόν), θα είχε η Α δικαιώματα κατά του κοσμηματοπωλείου, και αν ναι, ποια; Απαντήστε στο ερώτημα αυτό:

α) υποθέτοντας ότι η Α είχε την απαιτούμενη δικαιοπρακτική ικανότητα για την εν λόγω δικαιοπραξία·

β) υποθέτοντας ότι η Α δεν είχε την απαιτούμενη δικαιοπρακτική ικανότητα για την εν λόγω δικαιοπραξία.

**Άρθρα ΑΚ 534-535-537-540 και Αγαλλοπούλου, 2016,
σελ.393-396**

Σύμφωνα με το Άρθρο 534 - Πραγματικά ελαττώματα και έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων, "Ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει το πράγμα με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα". Επιπλέον, κατά το Άρθρο 535, "Ο πωλητής δεν εκπληρώνει την κατά το προηγούμενο άρθρο υποχρέωσή του, αν το πράγμα που παραδίδει στον αγοραστή δεν ανταποκρίνεται στη σύμβαση και ιδίως: 1. δεν ανταποκρίνεται στην περιγραφή που έχει γίνει από τον πωλητή ή στο δείγμα ή υπόδειγμα που ο πωλητής είχε παρουσιάσει στον αγοραστή. 2. δεν είναι κατάλληλο για το σκοπό της συγκεκριμένης σύμβασης και ιδιαίτερα για τη σύμφωνη με το σκοπό αυτόν ειδική χρήση. 3. δεν είναι κατάλληλο για τη χρήση για την οποία προορίζονται συνήθως πράγματα της ίδιας κατηγορίας.

4. δεν έχει την ποιότητα ή την απόδοση που ο αγοραστής ευλόγως προσδοκά από πράγματα της ίδιας κατηγορίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις δημόσιες δηλώσεις του πωλητή, του παραγωγού ή του αντιπροσώπου του, στο πλαίσιο ιδίως της σχετικής διαφήμισης ή της επισήμανσης, εκτός αν ο πωλητής δεν γνώριζε ούτε όφειλε να γνωρίζει τη σχετική δήλωση". Τέλος, με βάση το Άρθρο 537 - Ευθύνη για ελλείψεις-, "ο πωλητής ευθύνεται ανεξάρτητα από υπαιτιότητά του αν το πράγμα, κατά το χρόνο που ο κίνδυνος μεταβαίνει στον αγοραστή, *έχει πραγματικά ελαττώματα ή στερείται τις συνομολογημένες ιδιότητες, εκτός αν ο αγοραστής κατά τη σύναψη της σύμβασης γνώριζε ότι το πράγμα δεν ανταποκρίνεται στη σύμβαση ή η μη ανταπόκριση οφείλεται σε υλικά που χορήγησε ο αγοραστής.* Το ελάττωμα ή η έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας που διαπιστώνεται μέσα σε έξι μήνες από την παράδοση του πράγματος τεκμαίρεται ότι υπήρχε κατά την παράδοση, εκτός αν τούτο δεν συμβιβάζεται με τη φύση του πράγματος που πουλήθηκε ή με τη φύση του ελαττώματος ή της έλλειψης".

Στην περίπτωση που το πράγμα δε φέρει τις συνομολογημένες ιδιότητες ή αν έχει πραγματικά ή νομικά ελαττώματα, προκύπτουν δικαιώματα για τον αγοραστή.

A.2.1 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Η Α ΕΙΧΕ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.393-397 και ΑΚ167-ΑΚ168 και ΑΚ537-ΑΚ545

Εφόσον η Α είναι δικαιοπρακτικά ικανή, είναι σε θέση να ασκήσει και τα δικαιώματά της από τη σύμβαση πώλησης, δηλαδή να απαιτήσει ικανοποίηση για την έλλειψη της συνομολογημένης ιδιότητας από τα σκουλαρίκια, τα οποία δεν είναι από πραγματικό διαμάντι όπως νόμιζε, αλλά από ζιργκόν. Στην προκειμένη περίπτωση ενεργοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 540 - Δικαιώματα του αγοραστή- , με τις οποίες ρητά προβλέπεται ότι στις «περιπτώσεις ευθύνης του πωλητή για πραγματικό ελάττωμα ή για έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας ο αγοραστής δικαιούται κατ' επιλογήν του:

1. να απαιτήσει, χωρίς επιβάρυνσή του, τη διόρθωση ή αντικατάσταση του πράγματος με άλλο, εκτός αν μια τέτοια ενέργεια είναι αδύνατη ή απαιτεί

δυσανάλογες δαπάνες. 2. να μειώσει το τίμημα. 3. να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, εκτός αν πρόκειται για επουσιώδες πραγματικό ελάττωμα. Ο πωλητής οφείλει να πραγματοποιήσει τη διόρθωση ή την αντικατάσταση σε εύλογο χρόνο και χωρίς σημαντική ενόχληση του αγοραστή" [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.393-394].

Τα παραπάνω δικαιώματα δεν γεννιούνται αν το ελάττωμα ή η έλλειψη ήταν γνωστά στον αγοραστή κατά τη σύναψη της πώλησης ή κατά την ανεπιφύλακτη παραλαβή του πράγματος. Δεν γεννιούνται επίσης αν το ελάττωμα ή η έλλειψη ευθύνεται σε υλικά που χορήγησε ο αγοραστής [537 ΑΚ & 545 ΑΚ].

Δικαιώματα για την Α πηγάζουν και από την ύπαρξη πλάνης στα παραγωγικά αίτια της βούλησής της, διότι αν γνώριζε ότι ήταν από ζιργκόν και όχι από διαμάντι τα σκουλαρίκια, προφανώς δε θα πλήρωνε 1000 ευρώ και ίσως δεν τα αγόραζε καν.

Από το άρθρο 140ΑΚ προκύπτει ότι, αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας η δήλωση δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με την βούληση του δηλούντος, αυτός έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Η πλάνη είναι ουσιώδης, όταν αναφέρεται σε σημείο, ή ιδιότητα του προσώπου, ή του πράγματος, τέτοιας σπουδαιότητας για την όλη δικαιοπραξία, ώστε αν ο πλανηθείς γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε την δικαιοπραξία [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.167-168].

Κατά το άρθρο 143 ΑΚ η πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης δεν είναι ουσιώδης. Αν όμως τα παραγωγικά αίτια τέθηκαν ως αίρεση (ή αν συζητήθηκαν πριν από την κατάρτιση της σύμβασης) και αποτέλεσαν βάση, ή προϋπόθεση αυτής, κατά την θέληση των μερών, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, κατά τα άρθρα 200, 281 και 288 ΑΚ η πλάνη ως προς τα αίτια αυτά είναι ουσιώδης, άρα δικαιολογεί την ακύρωση της σύμβασης, όπως όταν τα περιστατικά επί των οποίων τα μέρη κυρίως στήριξαν την σύναψη της σύμβασης, ως δικαιοπρακτικό της θεμέλιο, δεν συνέτρεχαν, ή ανατράπηκαν ύστερα.

Συνεπώς, η Α εφόσον ήταν δικαιοπρακτικά ικανή για τη σύναψη της σύμβασης πώλησης με τον Κ είναι και ικανή να αξιώσει την ικανοποίηση των δικαιωμάτων της, που πηγάζουν από τις παραπάνω διατάξεις του ΑΚ και αφορούν την πλάνη που υπέστη

κατά την απόφασή της να αγοράσει σκουλαρίκια, να πληρώσει για αυτά 1000 ευρώ, θεωρώντας [πλάνη στα παραγωγικά αίτια της βούλησης] ότι αυτά είναι φτιαγμένα από πολύτιμο λίθο- το διαμάντι – και όχι από ένα υποδεέστερο υλικό όπως το ζιργκόν.

A.2.2. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Η Α ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 133ΑΚ, τα πρόσωπα με περιορισμένη ικανότητα είναι ικανά να επιχειρήσουν δικαιοπραξία μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος ή μόνο με τους όρους που τάσσει ο νόμος.

Η Α αν είχε ήδη τεθεί σε πλήρη επικουρική δικαστική συμπαράσταση κατά τη χρονική περίοδο σύναψης της πώλησης, τότε δεν είχε την ικανότητα αντικειμενικού ελέγχου της πραγματικότητας και η δικαιοπραξία είναι άκυρη. Κατ' επέκταση η Α θα μπορούσε να συνάψει την πώληση μόνο αν η μητέρα της είχε συναινέσει εγγράφως για αυτήν, διαφορετικά θεωρείται άκυρη χωρίς την έγκριση δηλαδή του δικαστικού συμπαραστάτη (ΑΚ 1683). Με τα δεδομένα αυτά, τα δικαιώματα της Α ενεργοποιούνται και πάλι, θα τα απαιτήσει η μητέρα της ως δικαστικός συμπαραστάτης, δηλαδή θα ζητήσει την επιστροφή των 1000 ευρώ, επειδή η κόρη της θεωρείται από το δικαστήριο ως απόλυτα ανίκανη για σύναψη συμβάσεων [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.154]. Άρα και η δήλωση της βούλησης της Α να αγοράσει τα σκουλαρίκια θεωρείται επίσης άκυρη [Αγαλλοπούλου, 2016, σελ.156].

Θέμα Β

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ο Χ απασχολείται ως υπάλληλος με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου διάρκειας τριών ετών στο πολυκατάστημα «ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ», που παρουσιάζει υψηλή κερδοφορία. Ο εκπρόσωπος του πολυκαταστήματος τον ενημερώνει δύο μήνες πριν από την λήξη της σύμβασης του ότι πρόκειται να ανανεώσει την σύμβαση του με την μορφή σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου διάρκειας ενός έτους, χωρίς να επικαλεσθεί συγκεκριμένο λόγο. Παράλληλα, διακόπτει την καταβολή του μισθού του μέχρι αυτός να συμφωνήσει στην υπογραφή της νέας σύμβασης. Με βάση τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά, απαντήστε αιτιολογημένα στα ακόλουθα ερωτήματα:

B.1. Είναι νόμιμη η ανανέωση της συγκεκριμένης σύμβασης εργασίας;

[Αμίτσης, 2017, -ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ Γ' «ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» -σελ.9-10]

Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας είναι η συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου, βάσει της οποίας ο εργαζόμενος αναλαμβάνει την κύρια υποχρέωση να παρέχει την εργασία του στον εργοδότη, υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του και ο εργοδότης την κύρια υποχρέωση καταβολής του μισθού. Οι κύριες υποχρεώσεις των μερών συνοδεύονται, βέβαια, και από αρκετές παρεπόμενες. Είναι η συμφωνία γραπτή ή προφορική βάσει της οποίας ένα ορισμένο άτομο (υπάλληλος, εργάτης, υπηρέτης κλπ) που καλείται μισθωτός, αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει τις υπηρεσίες του για ορισμένο ή αόριστο χρόνο σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης), έναντι συμφωνημένου μηνιαίου μισθού ή ημερομισθίου. Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου υπάρχει όταν καθορίζεται το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο ο μισθωτός θα προσφέρει τις υπηρεσίες του. Η διάρκεια της σύμβασης μπορεί να προκύπτει είτε από

τη συμφωνία των ενδιαφερομένων, είτε από άλλα δεδομένα δηλ. διάταξη νόμου, είδος νόμου, είδος και σκοπός συμβάσεως κ.λ.π.

«Διαδοχικές» θεωρούνται οι συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που καταρτίζονται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζομένου, με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, και δεν μεσολαβεί μεταξύ τους χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι μη εργάσιμες ημέρες. Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου η οποία περιλαμβάνει όρο για πρόωρη καταγγελία της με εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας ως προς την αποζημίωση απόλυσης για τις συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου μετατρέπεται αυτοδικαίως σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου κατά την καταγγελία. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι, μετά τη θέσπιση των Ν. 3912/2009 και Ν.

3833/2010, δεν μπορεί να μετατραπούν ή να ανανεωθούν οι διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε αορίστου στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα χωρίς προηγούμενη εγκριτική απόφαση του ΑΣΕΠ.

Το άρθρο 41 του Νόμου 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» μεταρρυθμίζει το καθεστώς της ανανέωσης των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, αντικαθιστώντας το άρθρο 3 του π.δ. 180/2004 (είχε τροποποιήσει το άρθρο 5 του π.δ. 81/2003). Πλέον, η χωρίς περιορισμό ανανέωση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου είναι επιτρεπτή, εάν δικαιολογείται από έναν αντικειμενικό λόγο.

Αντικειμενικός λόγος υφίσταται ιδίως εάν δικαιολογείται

- από τη μορφή ή το είδος ή τη δραστηριότητα του εργοδότη ή της επιχείρησης,
- ή από ειδικούς λόγους ή ανάγκες, εφόσον τα στοιχεία αυτά προκύπτουν αμέσως
- ή εμμέσως από την οικεία σύμβαση, όπως η προσωρινή αναπλήρωση μισθωτού, η εκτέλεση εργασιών παροδικού χαρακτήρα, η προσωρινή σώρευση εργασίας,
- ή η ορισμένη διάρκεια βρίσκεται σε συνάρτηση με εκπαίδευση ή κατάρτιση,

- *ή γίνεται με σκοπό τη διευκόλυνση μετάβασης του εργαζομένου σε συναφή απασχόληση*
- *ή γίνεται για την πραγματοποίηση συγκεκριμένου έργου*
- *ή προγράμματος ή συνδέεται με συγκεκριμένο γεγονός ή αναφέρεται στον τομέα των επιχειρήσεων αεροπορικών μεταφορών και των επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών αεροδρομίου εδάφους και πτήσης.*

Σε κάθε περίπτωση, οι λόγοι οι οποίοι δικαιολογούν την ανανέωση της σύμβασης ή σχέσης εργασίας ορισμένης χρονικής διάρκειας πρέπει να αναφέρονται στη σχετική συμφωνία των μερών, η οποία συνάπτεται εγγράφως, ή να προκύπτουν ευθέως από αυτήν. Αντίγραφο της συμφωνίας αυτής πρέπει να παραδίδεται στον εργαζόμενο μετά την έναρξη της προσφοράς της εργασίας του. Ο έγγραφος τύπος της ανωτέρω συμφωνίας δεν είναι απαραίτητος, όταν η ανανέωση της σύμβασης ή σχέσης εργασίας έχει εντελώς ευκαιριακό χαρακτήρα και δεν έχει διάρκεια μεγαλύτερη των δέκα (10) εργάσιμων ημερών . Σε περίπτωση μη συνδρομής αντικειμενικού λόγου, και εφόσον η χρονική διάρκεια των διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου υπερβαίνει συνολικά τα τρία (3) έτη, τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Εάν στο χρονικό διάστημα των τριών (3) ετών ο αριθμός των ανανεώσεων, διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας υπερβαίνει τις τρεις (3), τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Το βάρος της ανταπόδειξης σε κάθε περίπτωση φέρει ο εργοδότης [Αμίτσης, 2017, σελ.9-10].

Με βάση την ανωτέρω νομοθεσία η ανανέωση της σύμβασης του Χ από τον εργοδότη αρμόδιο για το πολυκατάστημα «ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ» προκειμένου να είναι νόμιμη, πρέπει να υπάρχει σχετική έγγραφη συμφωνία των μερών στην οποία να γίνεται επίκληση συγκεκριμένου δικαιολογητικού αντικειμενικού λόγου. Στην προκειμένη περίπτωση η ανανέωση της σύμβασης φαίνεται ότι δε διαθέτει πλήρως «ευκαιριακό

χαρακτήρα», ενώ παράλληλα δεν προκύπτει ότι αφορά διάστημα έως δέκα εργάσιμων ημερών, κατάσταση η οποία θα δικαιολογούσε τη μη τήρηση έγγραφου τύπου. Κατ'επέκταση αν υπάρχει έγγραφη ανανέωση της τωρινής σύμβασης εργασίας διάρκειας τριών ετών για ένα έτος, αλλά απουσιάζει ο αντικειμενικός λόγος, τότε αυτόματα η σύμβαση μετατρέπεται σε σύμβαση αορίστου χρόνου αφού θεωρείται ότι αφορά κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης [Αμίτσης, 2017, σελ.9-10].

B.2. Ποια δικαιώματα έχει ο Χ λόγω της μη καταβολής του μισθού του;

***Αγαλλοπούλου, 2014- ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ,
σελ.61-64 και σελ.105-106- και ΑΚ672 και νόμος
4487/2017, ΦΕΚ Α 116/9-8-2017***

Σύμφωνα με το άρθρο 672 ΑΚ, ο εργοδότης δύναται οποιαδήποτε στιγμή να προβεί σε καταγγελία της σύμβασης ορισμένου χρόνου για σπουδαίο λόγο, χωρίς την τήρηση προθεσμίας. Το δικαίωμα τούτο δεν αποκλείεται με αντίθετη συμφωνία .

Σπουδαίος λόγος υπάρχει όταν, κατά αντικειμενική κρίση, βάσει της καλής πίστης και των χρηστών ηθών, δεν είναι δυνατόν να αναμένεται από οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη η συνέχιση της συμβατικής σχέσης μέχρι τον συμφωνημένο ή νόμιμο χρόνο λήξης της. Για τη στοιχειοθέτηση του σπουδαίου λόγου δεν προϋποτίθεται πταίσμα εκείνου, κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται σπουδαίος λόγος ή προβάλλεται αβάσιμος λόγος, η εν λόγω καταγγελία είναι άκυρη αναδρομικά από το χρόνο τέλεσής της. Η άρνηση του εργοδότη να καταβάλει τον οφειλόμενο μισθό και ακόμα η καθυστέρηση πληρωμής του, παρέχει στον εργαζόμενο τα εξής δικαιώματα:

1. **Να επιδιώξει δικαστικώς με αγωγή** την είσπραξη του μισθού, τόκους υπερημερίας και κάθε άλλη ζημία
2. **Να ασκήσει το δικαίωμα επίσχεσης της εργασίας του**, με τη μορφή άρνησης παροχής μελλοντικής εργασίας έως να του καταβληθούν τα δεδουλευμένα. Για το χρόνο της επισχέσεως και μέχρι την καταβολή των καθυστερούμενων δεδουλευμένων μισθών, ο εργαζόμενος δικαιούται μισθό κανονικά.
3. **Να επικαλεστεί σπουδαίο λόγο και να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας** (αν είναι ορισμένου χρόνου) αξιώνοντας αποζημίωση
4. **Στις συμβάσεις αορίστου χρόνου**, αν ο εργοδότης καθυστερεί συχνά να καταβάλλει το μισθό ή αν το κάνει για να εξαναγκάσει το μισθωτό σε παραίτηση, ο μισθωτός μπορεί να θεωρήσει αυτό το γεγονός **ως καταγγελία της συμβάσεως εργασίας από την πλευρά του εργοδότη (απόλυση) και να ζητήσει σχετική αποζημίωση (απόλυσης)**
5. **Να μηνύσει** τον εργοδότη για μη εμπρόθεσμη καταβολή των δεδουλευμένων - οφειλόμενων αποδοχών.
6. **Να επιδιώξει την κήρυξη του εργοδότη σε πτώχευση.**

Πιο αναλυτικά, η εργατική νομοθεσία θωρακίζει το δικαίωμα των εργαζομένων για καταβολή του μισθού τους. Ειδικότερα, οι εργαζόμενοι έχουν τις παρακάτω δυνατότητες:

Α. Προσφυγή στην Επιθεώρηση Εργασίας. Ο εργαζόμενος μπορεί να προσφύγει στην Επιθεώρηση Εργασίας και να υποβάλει σχετική καταγγελία, αιτούμενος την καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών του. Η Επιθεώρηση Εργασίας επιλαμβάνεται της διαφοράς στο πλαίσιο μιας συμφιλιωτικής διαδικασίας. Ακόμη όμως και αν επιβεβαιώσει την ύπαρξη οφειλομένων αποδοχών, δεν μπορεί να αναγκάσει τον εργοδότη να προβεί σε καταβολή αυτών. Έχει όμως τη δυνατότητα να επιβάλει διοικητικές κυρώσεις στον εργοδότη.

Β. Άσκηση αγωγής. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ασκήσει αγωγή στα αρμόδια δικαστήρια αιτούμενος την καταβολή των οφειλόμενων δεδουλευμένων αποδοχών του. Παράλληλα μπορεί να ζητήσει αποζημίωση και για κάθε άλλη ζημία που του προξένησε η καθυστέρηση καταβολής.

Γ. Επίσχεση Εργασίας. Μία άλλη δυνατότητα που παρέχει ο νόμος στον εργαζόμενο είναι η άσκηση του δικαιώματος επίσχεσης εργασίας. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ο εργαζόμενος παύει να προσφέρει τις υπηρεσίες του μέχρι να την πλήρη καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών του. Παράλληλα, διατηρεί αξίωση αμοιβής και για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο βρίσκεται σε νόμιμη επίσχεση. Το δικαίωμα επίσχεσης ασκείται με δήλωση του εργαζομένου προς τον εργοδότη. Αρκεί και η προφορική δήλωση αυτού, αν και για μεγαλύτερη ασφάλεια προκρίνεται η περιβολή αυτής σε έγγραφο τύπο.

Αναφορικά με το δικαίωμα επίσχεσης, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν πρέπει να ασκείται καταχρηστικά. Σύμφωνα λοιπόν με την νομολογία, προϋπόθεση για να μην θεωρηθεί καταχρηστική η άσκηση του είναι η ύπαρξη αξιολογής καθυστέρησης καταβολής μισθού. Παράλληλα εξετάζεται, η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και οι προσπάθειες που τυχόν καταβάλλονται από την πλευρά του εργοδότη προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Δ. Αξίωση καταβολής αποζημίωσης λόγω καταγγελίας. Η μη καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών, εφόσον υπερβαίνει τους δύο μήνες, μπορεί να θεωρηθεί ως μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο εργαζόμενος δικαιούται να θεωρήσει τη συμπεριφορά του εργοδότη ως άτακτη καταγγελία της σύμβασης εργασίας του και να αξιώσει την καταβολή αποζημίωσης. Παράλληλα, διατηρεί και την αξίωσή του για καταβολή των οφειλόμενων δεδουλευμένων αποδοχών.

Επισημαίνεται ότι όλα τα ανωτέρω δικαιώματα, πλην του τελευταίου, δεν λύνουν τη σύμβαση εργασίας. Ακόμη δε και αν ο εργοδότης καταγγείλει τη σύμβαση κατόπιν της άσκησης ενός εκ των δικαιωμάτων αυτών από τον εργαζόμενο, η καταγγελία αυτή θα θεωρείται άκυρη ως καταχρηστική. Πρόσφατα ο νομοθέτης χορήγησε ένα περαιτέρω

δικαίωμα στον εργαζόμενο, θεσμοθετώντας την ακόλουθη διάταξη : η καθυστέρηση στην καταβολή των μισθών, όταν είναι αξιόλογη, θεωρείται πλέον, ανεξάρτητα από την αιτία της, μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας [Νόμος 4487/2017, ΦΕΚ Α 116/9-8-2017].

Ο εργαζόμενος συνεπώς μπορεί, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της ως άνω διάταξης, να θεωρήσει την ως άνω μεταβολή ως καταγγελία της σύμβασης εργασίας από τον εργοδότη του, να αποδεχτεί την απόλυσή του και να διεκδικήσει την αποζημίωση, που δικαιούται [Αγαλλοπούλου ,2014, σελ.61-64 και 105-106 και Ν.4487/17]. Πρόκειται δηλαδή για επίκληση εκ μέρους του εργαζόμενου βλαπτικής μεταβολής των όρων της σύμβασης, με αιτία την προσπάθεια του εργοδότη να εξαναγκάσει τον υφιστάμενό του εργαζόμενο να υπογράψει τη νέα σύμβαση [Αγαλλοπούλου, 2014, σελ.61-62].

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΝΟΨΙΣΤΕ ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΘΗΚΑΤΕ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγαλλοπούλου Π.(2014), *Εισαγωγή στο Εργατικό Δίκαιο*, Δ΄ Έκδοση, Αθήνα – Θεσσαλονίκη : Σάκκουλας
- Αγαλλοπούλου Π.(2016), *Βασικές Έννοιες Αστικού Δικαίου*, Δ΄ έκδοση, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Γεωργιάδης Ενοχικό Δίκαιο-Ειδικό Μέρος, τ. Ι (2004) σ. 35 επ., Ν. Τριάντος: Η πώληση κατά τον Αστικό Κώδικα (2005).
- Κουκιάδης, Ι. (2013). *Εργατικό Δίκαιο*, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Λεβέντης, Γ. (2009). *Ατομικό Εργατικό Δίκαιο: Ερμηνεία*, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Λεοντάρη, Μ. (2010). *Εργατικό Δίκαιο*, Αθήνα: Εκδόσεις Πάμισος.
- Ληξουριώτης, Ι. (2010). *Ατομικές Εργασιακές Σχέσεις*, Νομική Βιβλιοθήκη.